

DE GEHEIME SCHATKAMER

De geheime schatkamer

Fredrik Hamer

Schrijver: Fredrik Hamer
Coverontwerp: Fredrik Hamer
ISBN: 9789464483970
© Fredrik Hamer

Hoofdstuk 1

‘Mensen zonder benen vinden alle schoenen mooi.’ Het was een zin die een Italiaanse immigrant uitsprak, toen zijn kleindochter een cadeau kreeg, dat niet op haar verlanglijstje stond. Het meisje was buitengewoon begaafd, en ze begreep meteen wat haar grootvader bedoelde. De jongedame was echter ook eigenwijs. Als “Juffrouw Pruilsnuit” vierde ze op 3 mei 1965 haar tiende verjaardag.

Haar echte naam was Isabel Quant, IQ voor vrienden. Ze was de zevende dochter van een wereldberoemde wetenschapper en een succesvolle schrijfster van kinderboeken. Een nakomelingetje, dat door haar zussen goed werd verwend. IQ droeg altijd jurken, en met haar lange blonde haren, blauwe ogen en aantrekkelijk gezichtje was ze het populairste meisje in de klas. Verkering had ze niet. IQ vond zichzelf te jong voor een serieuze relatie. Ze geloofde onvoorwaardelijk in echte vriendschap. De rest kwam vanzelf wel.

IQ woonde in een luxueus grachtenhuis in het centrum van een middelgrote stad. De voormalige directeurswoning in neorenaissancestijl werd in 1870 in opdracht van de eigenaar van een lokale sigarenfabriek gebouwd. De ontvangsthal was drie verdiepingen hoog, diep en breed. In de koude maanden

van het jaar organiseerden haar ouders hier klassieke concerten en literaire lezingen, die alleen met een schriftelijke uitnodiging bezocht konden worden. IQ beeldde zich graag in dat ze een prinsesje was als ze de met tapijt beklede marmeren trap in de vestibule afliep. De stucdecoraties gaven de ruimte het aanzien van een stadspaleis. De dienstmeisjes giechelden vrolijk als ze IQ voorbij zagen zweven. Iedereen in huis hield van het jongste kind.

De slaapkamer van IQ lag aan de achterkant van het huis op de eerste verdieping. De twee hoge ramen keken uit op de tuin, die in Franse stijl was aangelegd. IQ zat vaak lezend op de vensterbank. Het was het enige plekje in huis waar ze ongestoord haar eigen werkelijkheid kon realiseren, ver weg van de verplichtingen die het dagelijkse leven van haar eiste. Ieder kind heeft een vluchtstrook nodig.

De inrichting van de slaapkamer oogde volwassen. Het speelgoed lag netjes opgeruimd in de eiken kasten rechts, en de poppen op het dressoir waren zo deftig gekleed, dat je je niet kon voorstellen dat er ooit iemand mee speelde. Boven het bed, dat links tegen de muur stond, hing een schilderij van Barend Cornelis Koekkoek. Het was een winterlandschap waar IQ als koukleum liever naar keek dan in leefde. Haar vader had het werk speciaal voor haar gekocht toen ze nog in de luiers liep. Hij hoopte zo zijn liefde voor de kunst op haar over te brengen. Niet zonder succes. IQ was dol op galeries en museums. Ze hoopte later een beroemde kunstenares te worden. IQ wist alleen nog niet in welke richting. Eentonige mensen hebben minder moeite met kiezen.

IQ was op deze zaterdagochtend druk bezig met de voorbereidingen van het verjaardagsfeestje, dat voor de volgende dag op de agenda stond. De gasten kwamen uit alle hoeken van het land, en dat zorgde voor stress bij het personeel.

Zelf bleef IQ kalm; ze had het karakter van haar vader geërfd. Op het bureau, dat voor het raam rechts stond, lag het programma, dat IQ samen met haar moeder had samengesteld. Ze hield van noteren. Haar zussen noemden het verlangen om alles in lijstjes vast te leggen plagend autistisch gedrag. Voor IQ was het niet meer dan logisch om vooraf alles op papier te zetten. Een goede voorbereiding is het halve werk.

Juist op het moment dat IQ het gevoel had dat alles onder controle was kwam Bebe, de oudste bediende, opgewonden de slaapkamer van IQ binnenstormen.

‘Er is een ongeluk gebeurd,’ riep Bebe met trillende stem. ‘Een jongen is van de brug gevallen. Ik vrees dat hij dood is.’

‘Wat vreselijk,’ riep IQ ontzet en ze sprong van haar bureaustoel. ‘Iemand die ik ken?’

‘Het is Jimmy,’ antwoordde Bebe zachtjes en met het hoofd gebogen. ‘Je vriendje van school.’

De blik van IQ verstarde toen ze de naam van het slachtoffer hoorde. Jimmy was haar speelkameraadje, met wie ze tijdens de schoolpauzes scenes uit Hollywoodfilms naspeelde. Vanuit de ramen kon ze de woning van Jimmy zien liggen. Het was veruit het kleinste huisje in de buurt. IQ mocht van haar vader niet in de smalle straat om de hoek komen. Hij vreesde voor een ongezonde belangstelling van de werklui voor zijn kleine meid. Arbeiders hebben nu eenmaal andere normen en waarden, was zijn gedachtegang. Je moet een wolf geen prooi voorhouden.

‘Hoe kan Jimmy nu van de brug vallen?’ wilde IQ weten, toen ze het slechte nieuws eenmaal had verwerkt. ‘Hij is een geboren klimmer.’

‘Iemand schijnt Jimmy te hebben geduwd,’ fluisterde Bebe op geheimzinnige toon. ‘Door een man die zijn gezicht verborg onder een halve rode mantel.’

‘Dat is toch vreselijk,’ riep IQ verontwaardigd, terwijl ze weer op de bureaustoel plaatsnam.

‘Een arbeider heeft Jimmy naar huis gebracht,’ zei Bebe. ‘De jongen lag bewegingloos en met de ogen gesloten in zijn armen. Zijn gezicht zat vol met bloed.’

‘Heb je het zien gebeuren?’ vroeg IQ gespannen.

‘Nee. Ik heb het van horen zeggen,’ antwoordde Bebe. Ze klonk bijna teleurgesteld. ‘Je mag iemand die zwaargewond is niet optillen. Daarom denk ik dat Jimmy is overleden.’

IQ zuchtte diep en staarde met tranen in de ogen naar buiten. Jimmy was de enige klasgenoot die ze voor haar het feestje morgen had uitgenodigd. IQ beseftte dat ze haar familie en de overige gasten moest teleurstellen. Ze was emotioneel niet in staat om in een zwarte jurk haar verjaardag te vieren.

‘Dank je, Bebe,’ zei IQ uiteindelijk. ‘Je kunt gaan.’

‘Gaat het wel?’ vroeg het dienstmeisje bezorgd. ‘Je ziet zo bleekjes.’

IQ ging op de rand van het bed zitten en staarde verdrietig naar de bedrijvigheid in de kastanjeboom bij de burens links. Het was een leven dat ze graag in Jimmy zag.

‘Denk je echt dat Jimmy dood is?’ hoorde IQ zichzelf vragen. Ze wachtte niet op een antwoord en rende naar het raam links. Het was doodstil bij de woning van Jimmy. Alsof het slechts een plaatje was in haar herinnering.

‘Misschien moet ik mijn condoleances overbrengen aan de ouders,’ zei IQ en ze rechte haar rug. ‘Dat lijkt me wel zo beleefd. Denk je ook niet, Bebe?’

Bebe ging naast het meisje staan en streelde haar rug. ‘Dit is niet het juiste moment, Isabel.’

IQ leek de dienstmeid niet te horen. ‘Ik moet naar Jimmy toe,’ zei ze bijna in trance. ‘Ik kan het gewoon niet geloven. Niet

Jimmy. Niet mijn Jimmy!' Huilend viel het meisje met haar gezichtje op de roze sprei van het bed. 'Niet mijn Jimmy!'

Bebe ging naast IQ op het bed zitten. Bedroefd troostte ze het meisje, dat ze al vanaf haar geboorte kende. Ze kon haar ogen ook niet drooghouden.

'Ik zal zien of ik meer informatie kan krijgen over de toestand van je vriendje,' beloofde Bebe, terwijl ze richting de deur slofte. 'Wellicht valt het allemaal mee.' De dienstmeid geloofde haar eigen woorden niet.

IQ vond het fijn dat ze even alleen kon zijn met haar verdriet. Ze voelde zich ongemakkelijk met een betraand gezicht. Haar ouders konden goed de schijn ophouden in slechte tijden. IQ wist nu dat dit voor haar niet zo eenvoudig was. Het was wellicht de jonge leeftijd die haar parten speelde. Volwassenen waren in haar ogen kinderen zonder emoties.

IQ had de neiging de rest van de dag snikkend in bed door te brengen. Ze kon gewoon niet geloven dat Jimmy was overleden. De jongen was als een kat met negen levens. Hij kwam altijd op zijn pootjes terecht. Er was nu blijkbaar iets vreselijks misgegaan. IQ staarde opnieuw uit het raam. De rust bij de woning van Jimmy was onlogisch gezien het ongeval. De mededeling van Bebe dat ze alles van horen zeggen had beviel het meisje ook niet. Ze wist dat de dienstmeid van overdrijven hield.

IQ stond op en ordende haar jurk in de staande spiegel naast het bed. Ze besloot haar vader voor de uitzondering ongehoorzaam te zijn. Over het algemeen vond IQ zijn strengheid prettig. Het gaf een gevoel van zekerheid dat ze wist wat wel en wat niet was toegestaan. Dat gold voor beide partijen. Maar vandaag was alles anders. Het leek IQ niet meer dan fatsoenlijk om de familie van Jimmy haar medeleven te

tonen. Dit wilde ze niet samendoen met haar ouders. Ze was tenslotte al vier dagen tien jaar oud.

IQ aarzelde over de kleur van haar jurk en de haarlinten. Die waren te rood voor een condoleance. Het was echter zaterdag, de dag van de vrijheid voor scholieren, en ze had sowieso geen zin om zich om te kleden. De ouders van Jimmy zouden het haar niet kwalijk nemen, hoopte IQ.

De drukte aan de gracht overviel het meisje. Rouw verlangde naar rust. Voor veel bewoners van de stad was de zaterdag echter een normale werkdag. Ook deden veel mensen boodschappen. Verder was er een postzegelmarkt op het plein, niet ver lopen van de woning. Alleen op zondag was het centrum van de stad een dorp. Met kloppend hart liep IQ naar de brug, die schuin tegenover het huis lag. Gespannen keek ze naar beneden. IQ schrok van de hoogte. Er was nergens bloed te zien. Dat verraste haar. De werven waren al jaren niet schoongemaakt. Het water stonk naar het riool. IQ kon zich niet voorstellen dat een kind een val van de brug kon overleven. Ze vreesde dat Bebe toch gelijk had. Jimmy was dood!

Bij de ingang van de geboortestraat van Jimmy aarzelde IQ. De woningen zag er onguur uit. Er was geen levend wezen te zien. In de verte zag ze een fiets staan; auto's ontbraken. De huizen, die bijna allemaal uit meer dan twee verdiepingen bestonden, maakten een verwaarloosde indruk. Ook zag ze een winkeltje, een kroeg en de achteringang van de papierfabriek. IQ kon zich niet voorstellen dat ook maar iemand hier wilde wonen. Het was gewoon eng.

Behoedzaam liep ze langs de gebouwen aan de rechterkant van de straat, alsof het meisje hoopte een woning in te kunnen vluchten als ze door een arbeider of door een andere maniak werd aangevallen. De alarmerende woorden van de vader

hadden meer indruk op IQ gemaakt dan goed voor haar was. Angst was een slechte raadgever.

Op de deur van de woning van Jimmy hing een groot bord van de gemeente. “Onbewoonbaar verklaard” stond erop. Verder een waarschuwing dat het volgens de wet niet was toegestaan om het huis te betreden. IQ kon het niet geloven. Het was vast een grap. Of ze was bij het verkeerde adres. Je kon toch niet wonen in een gebouw dat elk moment in elkaar kon storten, dacht IQ geschokt. Onzeker keek ze om zich heen. Dit was toch het kleinste huisje in de straat. IQ liep iets terug en keek bij de burens naar binnen. De woonkamer stond vol oud troep. Het bleek een winkeltje in tweedehands spullen te zijn. De naam van het bedrijf bezorgde haar koude rillingen. “Vuyle Harry” stond er met grijszwarte letters aangeplakt. IQ hoopte van harte dat ze de eigenaar nooit zou ontmoeten. Het ging ongetwijfeld niet om een fatsoenlijke burger.

IQ durfde niet bij Jimmy aan te bellen. De dreigende woorden op de voordeur van haar vriendje echoden nog na in het hoofd. Het laatste wat IQ wilde was de tien kaarsjes uitblazen in een koude politiecel. Teleurgesteld wandelde het meisje terug richting de gracht.

Plots riep iemand haar naam. IQ keek om en zag een vrouw in de deuropening staan. Het was Annie de Jeeger, de moeder van Jimmy. Ze had een mager gezicht, dat sterk was getekend door de stress. De haarspelden had ze, zoals altijd, met een haarkapje afgedekt. Annie stond op het punt om naar het werk te gaan. Elke zaterdag verdiende de vrouw wat geld bij als helpende in een verzorgingstehuis. Haar echtgenoot paste in het weekend op de kinderen, maar de beroepsmilitair was deze maand op oefening in het buitenland. Annie stond er nu dus alleen voor. Ze was dan ook blij om IQ te zien.

'Je komt precies op tijd, Isabel,' riep Annie, terwijl ze haar jas aantrok. 'Ik moet naar mijn werk en ik laat mijn zoon niet graag alleen.'

'Jimmy leeft nog?' vroeg IQ hoopvol. Haar hart begon van opwinding sneller te kloppen. Ze rende terug naar de woning.

'Nog wel,' gromde de moeder. 'Als zijn vader hoort wat hij allemaal heeft uitgespookt, dan krijgt hij flink op zijn donder. Van de brug vallen. Het is toch godgeklaagd!'

Annie liep boos naar binnen, zonder zich nog verder om IQ te bekommeren. 'Hoe vaak heb ik je niet verteld dat je niet op de brug mag spelen?' hoorde IQ de moeder geëmotioneerd roepen. 'Hoe vaak, Jimmy? Hoe vaak?' De vrouw klonk bijna wanhopig.

'Dat weet ik niet,' antwoordde een zielig stemmetje. 'Ik wist niet dat ik moest tellen.'

IQ maakte een vreugdesprongetje. Jimmy was niet overleden. Sterker nog, door de reactie van haar klasgenoot wist ze dat de jongen heerlijk zichzelf was. Bijna irritant grappig.

IQ liep met grote tegenzin de gang in. Ze had amper twee stappen gezet en de voordeur vloog door de wind met een harde klap dicht. Het meisje rende geschrokken de achterkamer binnen.

'Het huis. Het huis stort in,' riep IQ met trillende stem.

Annie en Jimmy lachten geamuseerd. 'Dat bord hangt er al maanden,' zei Annie ter geruststelling. 'We staan op de wachtlijst voor een andere woning. Je weet hoe ambtenaren zijn.'

'Niet echt,' moest IQ bekennen. Geïntrigeerd keek ze om zich heen. De achterkamer was in haar ogen klein. Links onder de houten uitbouw van de trap stond een ronde eettafel met drie stoelen en een kruk. In het kleed zaten brandgaten. Het gelige behang en de armoedige vloerbedekking waren ongetwijfeld de keuze van een onderbetaalde binnenhuisarchitect. Rechts onder

de schoorsteen was een kolenkachel geplaatst. In de hoek naast de keukendeur stond een fauteuil met daarachter een radiokast. De tv tegenover de eettafel was klein als een postzegel. IQ begreep nu waarom Jimmy liever naar het clubhuis ging om films te kijken. De achterkamer werd door twee schuifdeuren gescheiden van de voorkamer naast de gang. Daar stonden een bankstel en een salontafel. De gordijnen waren zo dun dat zelfs slechtienden naar binnen konden kijken. Maar wie wilde dat?

Jimmy lag midden in de achterkamer op een matras. De jongen lachte blij toen hij IQ zag, en het meisje grinnikte lief terug. Ze was opgelucht hem te zien. IQ begreep nu beter waarom de familie van Jimmy klein van stuk was. Er was geen ruimte om te groeien.

'Is alles goed met Jimmy,' vroeg IQ beleefd aan de moeder van de jongen.

'Een zware hersenschudding, volgens de dokter,' antwoordde Annie, terwijl ze haar neus poederde. 'Hij moet een paar dagen het bed houden. Het zou fijn zijn als je hem even gezelschap kunt houden. Ik moet naar mijn werk en mijn dochter logeert bij een vriendinnetje.'

'Natuurlijk wil ik dat,' zei IQ enthousiast. Ze bedacht ineens dat het verjaardagsfeestje niet afgelast hoefde te worden.

'Normaal gesproken slaapt Jimmy op zolder,' zei Annie, en ze pakte haar handtas. 'Daar kan ik hem onmogelijk in de gaten houden. Het is soms net een aapje.' De vrouw zuchtte diep.

'Je slaapt op zolder?' riep IQ verwonderd tegen Jimmy.

'Samen met mijn zusje. We hebben maar één slaapkamer. Daar slapen mijn ouders.'

'Wat grappig om arm te zijn,' giechelde IQ.

'We kunnen niet allemaal filmster zijn,' sprak Annie bitter, terwijl ze de bezoeker secondelang aanstaarde. 'Ik moet naar mijn werk. Jullie redden je wel?'